

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N°. 21.

20. Lutego 1829.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa d. 16. Lutego. —

Tegoroczna uroczystość urodzin naszego najłaskawszego Cesarza Jmci i Pana dała znowu mieszkańcom stołecznego miasta Lwowa sposobność, okazania w sposobie przyzwoitym swojej miłości i przychylności ku najjaśniejszemu Monarsze.

W d. 11. t. m., jako w wilią tej uroczystości, w król. miejskim teatrze, artyści dramatyczni sceny polskiej odśpiewali przed portretem N. Cesarza Jmci, hymn narodowy, i przedstawili świetny obraz, ściągający się do uroczystości i wyrażający życzenia narodu. Poczem nastąpiła Moreta komedyja: Donna Dianna.

Dnia 12., o godzinie 10 rano Jego Exce. lencyja Arcybiskup i Prymas Hrabia Ankwicz odprawił w kościele katedralnym nabożeństwo, którego tutejsi urzędnicy i licznie zgromadzeni wierni poddani ze wszystkich stanów, z wdzięcznym uczuciem słuchali. Tutejsza załoga c. k. wojska, i milicyja miejska, dawały z dział i ręcznej broni zwyciężne salwy.

JW. Arcybiskup Prymas dał świetny obiad, podczas którego spełniano najradośniejsze toasty za szczęście i pomysłność całego wysokiego Domu panującego. Wieczorem, w rzesisto oświeconym teatrze, przed portretem naszego najukochańszego Monarchy, niemieckie towarzystwo artystów dramatycznych i opery odśpiewało znowu hymn narodowy, przerywany radosnym okrzykiem licznej publiczności; poczem przedstawiono operę: «Przerwana ofiara.» Poźniej nastąpił u JO. Gubernatora bal, na którym, znajdowało się duchowieństwo, szlachta, władze cywilne i c. k. wojskowi.

Uroczystość ta była powodem do okazania dobroczynności. Magistrat tutejszy rozkazał wszystkim katekom w szpitalu S. Łazarza dać podwójną miarę żywności, a każdemu robotnikowi w dobrowolnym domu roboty po 12 kr. m. k.; między 60 ubogich rodzin rozdano na opał 120 zr. m. k. Dwóm stóm ubogich rodzin chrześcijańskich dano nocną w nowym ratuszu. Przed rozpoczęciem się tejsze, grono osób magistratualnych i wydział miejski, odśpiewali hymn narodowy przyczem wszyscy obecni z serca wtórowali. W dniu tym dano także znaczne wsparcie w pieniądzech ubogim rodzinom wyznania mojżeszowego.

— Z Wiednia d. 12. Lutego. —

N. Pan najwyższym listem swoim gabinetowym z d. 21. Grudnia r. z. raczył król. polskiemu radcy stanu Grabowskiemu dać W. Krzyż austriackiego ces. orderu Leopolda; król. polskiemu Referendarzowi, Ludwikowi Tęgoborskiemu Krzyż komandorski, todzież król. polskiemu Komissarzowi Stanisławowi Jagielskiemu i król. polskiemu Przełożonemu Kontroli rachunkowej Franciszkowi Xaweremu Segno Krzyż kawalerski wspomnionego orderu.

N. Pan najwyższem postanowieniem swoim z d. 31. Stycznia r. b. raczył najłaskawiej Protokolistów Rady galicyjskiego Sądu apellacyjnego, Józefa Zgłobickiego i Jakoba Gotaszewskiego mianować Radcami Tarnowskiego Sądu szlacheckiego.

Połączona Kancelaryja nadworna mianowała dotychczasowego gubernijalnego Konceptistę przy galicyjskiem Gubernijum Henryka Saar Komissarzem trzeciej klasy w Galicyi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety francuzkie donoszą z Gwajana pod d. 21. Listopada: W d. 14. Października, stracono w Bogocie wskutek spisku z d. 25. Września, młodego Professora filozofii w kollegijum San Bartolome, Porucznika, Sierżanta i czterech szeregowych z brygady artyleryi. Professor, nazwiskiem Azuero przekonany był, że Hermentowi pomagał do rozdania pieniędzy między Oficerów, że znajdował się na zgromadzeniach przygotowawczych, i był między tymi, którzy pod rozkazami Carujo, na pałac uderzyli, i z innymi wdarli się do sypialnego pokoju Prezydenta Boliwara. Rząd, chcąc z zemstą należącą się sprawie publicznej, połączyć łaskę, postanowił wcielić do innych kompanii owych artylerzystów, którzy nie innego nie przewinili, jak tylko że dawszy się uwieść kłamliwym podszeptom swoich Oficerów, należeli do spisku. Oficerowie powiedzieli im, że życie Oswobodziciela w niebezpieczeństwie, ponieważ w batalijonie Vargas na straży palacu będącym i w szwadronie grenadyjerów wszczął się bunt. Inni skazani są na wygnanie, między tymi niektórzy cudzoziemcy, mianowicie

)

niejaki Arganił, któremu zarzucają, iż rozszerzał teoryje zmierzające do obalenia teraźniejszego rządu. Kapitan Triana osądzony na lat ośm na galery w Kartagenie. W. d. 14. Paźdz. stawiono przed sądem wojennym pod przewodnictwem Jenerała Rafała Urdanety jedynastu obwinionych, iż należeli do spisku w Kartagenie a później w Bogocie. Siedmiu osądzono na śmierć, trzech ze służby oddalono, a jeden uchylony będzie od obowiązków przez sześć miesięcy. Wszelako Oswobodziciel ulaskawił ostatniego, Kapitana Torrealva, że względu na jego odznaczające się postępowanie w nocy z d. 25. Reszta skazana została na wygnanie w miejsce swojego urodzenia lub w pobliskości, wyjąwszy Tomasza Herrera, który w nocy z d. 25. uknął z mieszkania, gdzie był aresztowany, aby się połączył ze pieskowymi. Karę śmierci, na którą był osądzony, zamieniono na sześciolateńskie więzienie galerowe. Co się dotyczy wojny z Peru wszystko jest postaremu, i nic nie okazuje, aby onej czynnie popierano. Dotąd kroki nieprzyjacielskie ograniczają się na notach dyplomatycznych, i na artykułach na wzajem w dziennikach nmieszczanych. Jenerał Sucre, były Prezydent Rzeczypospolitej Boliwijskiej przybyły do Gwajakwil, przyjęty z odznaczeniem. Zdrowie jego osłabione; jest ón w rękę raniony, wszelako spodziewają się, iż będzie prędko zdrów. Jenerał ten chce się udać niezwłocznie w departament równika, na łono swojej rodziny. Na wszystkich obywateli od 18 do 50 lat nałożył Boliwar opłatę od osoby po trzy dolary. Co się dotyczy publicznego oświecenia użył ón środka, który sądzić bym wstecznym. Wszkołach uczyć znowu mają łacińskiego języka; tak ściśle jak w przód, i nikt niebędzie wyższym urzędnikiem, który tego języka doskonale nieumie. Inne rozporządzenia tyżące się oświecenia takie samo noszą piętno. — Dziennik Amerykanin donosi z Kartageny pod d. 19. Listopada; »Sąd wojenny musiał Jenerała Santander na śmierć osądzić. Boliwar przesłał ten wyrok radzie Ministrów do zatwierdzenia. Obawiam się, że Santander nie będzie wywikłać się mógł z tego.« — Z Bogoty pod d. 28. Paźdz. piszą; Rząd został zawiadomiony, że dwóch Pułkowników, Orbando, i Hilario Gonzale, udali się ku miastu Pasta, dla zrobienia tamże powstania. Obawiają się, iż gdyby przybyli do Popoyan, gdzie tylko 17 ludzi stoi, mogliby zabrać 500 sztuk broni, i swoich stronników, uzbroić.

Manuel Ferreiros, Prefekt Limy wydał następującą odezwę do mieszkańców tego Departamentu: »Obywatele! Ciężkiemu Kolumbii,

nieprzyjacieli wszelkich praw towarzyskich, Jenerał Boliwar poprzysiągł naszą zgubę, i gotuje się pomścić na krwi naszej i naszych dzieci tej zbrodni, żeśmy nasze zrzucili jarzmo i oswobodzili sąsiedni naród, który naszego błagał wsparcia. Grozi nam napadem. Słowem, obraża nasz rząd i cały naród, nazywając Peruwijanów nędznikami. Współobywatele! Takie przywłaszczenie obudza nasze męstwo, i wznieca w sercach republikańskich szlachetne uczucia wolności i dumy narodowej. Dozwolimyż, aby nas ten despota ujarzmił? Jak wiadomo, dusza jego nie ma granic, nie zna inne rozkoszy jak upokarzać ludy, które ucisnął. Nie, nigdy się mu to u nas niepowiedzie! Zbliża się ku naszym granicom, lecz klęskę swoją znajdzie w wytrwałości i zapale naszych walecznych w spółobywateli; poprowadzi ich do zwycięstwa, cnotliwi republikanin i zręczny wojownik, któremu ojczyzna losy swoje powierzyła. Współobywatele! Peru powinno zwyciężyć, aby było szanowane, znalazło obronę przeciwko zuchwalcy, i ukarało tego, który się ważył zwać nas nędznikami. Jedność sposobu myślenia, posłuszeństwo rządowi, i niektóre ofiary są jedyne środki, mogącemi naszą zabezpieczyć wolność, która jest życiem republikanina; bez niej samę śmierć wolelibyśmy raczej uważać za dobrodziejstwo, jak znieść, aby tyran swój bezbożny osiągnął zamiar. W Limie, d. 20. Września 1828 (pod.) Manuel Erreiros. «

Portugalija.

Dziennik *Messenger des Chambres* z d. 3. t. m. donosi: »List z Brestu z d. 30. Stycznia pisze, iż do tamecznego portu zawinęły okręty angielskie Lyra, Minerwa i Zuzanna i rossyjski Krystyna, które z Madery przybyły. Okręty te, wypłynęły w d. 6. Stycznia z Plymouth w celu udania się do Rio-de-Janeiro, i miały na pokładzie 630 portugalskich zbiegów pod dowództwem Hr. Saldanha. Chcieli oni na wyspę Terceira lądować i w Prsya zrzucili kotwicę; atoli dwie fregaty angielskie niedopusciły im tego, nawet dały do nich ognia. Jeden człowiek zginął a jeden został raniony. Pomienione okręty zostały odprowadzone pod dozbram obudwóch fregat angielskich aż do Cap finisterre, gdzie przybyły w d. 26. Stycznia, żąd popłynęły dalej do Brestu, do którego to portu dla braku żywności zawinąć musiały.«

Monitor pisze względem powyżej namienionego przybycia zbiegów portugalskich do Brestu: »Wiadomość o zawinięciu w d. 30. Stycznia do Brestu angielskich okrętów Lyra, Minerwy i Zuzanny, na których pokładzie jest 630 portugalskich

zbiegów, jest prawdziwa. Rząd rozkazał Prefektowi morskiemu, aby okrętom i Portugalczykom spieszna pomoc była dana; te rozkazy bezpośrednio wydane, wypełnione zostały z ludzkością i go liwością, które naród nasz odznaczają (D. A.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Na Poniedziałek d. 2. Lutego zwołane było do Windsoru tajne zgromadzenie rady, na którym, jak słyhać, miano przetożyć Królowi do potwierdzenia mowę z tronu.

W d. 30. z. m. odebrano wieczorem w Wydziale spraw zagranicznych depesze od P. Stratford-Kanninga z Neapolu z d. 17. wspomnianego miesiąca, a dnia następującego wyprawiono gońca do tego Pošta do Neapolu, oraz depesze do Sir Fr. Adam do Koifu.

Podpułkownik Hugh Percy Davison, były Adjutant i Sekretarz prywatny Margrabiego Hastings, który w d. 30. Stycznia zjechał z Paryża do Londynu, będzie Xięciem Northumberlandy, jako szef jego sztabu jeneralnego towarzyszył.

Xięciem Northumberlandy spotkał w d. 31. Stycznia na drodze z Londynu do Alwicks, jego zamku, przypadek, który mógł łatwo pociągnąć za sobą złe skutki. Xięzę jedynie w towarzystwie jednego służącego, jechał noc całą i koło godziny 4tej rano przybył pod Hookmoor, między Ferry-Brydge i Aberford, w tém wywrócił się powóz podróżny czterema końmi ciągniony, czyli przez nieostrożność pocztylijonów, którzy dla wielkich śniegów zbooczyli ze środka drogi, czyli przez szpadzistość i ostrość gościńca. Szczęściem Xięzę tylko cokolwiek stłukł sobie łopatkę; powóz został mocno uszkodzony. Nakoniec usilowaniom pocztylijonów i służącego, jakoteż kilku ludzi przypadkowo przybyłych udało się powóz naprawić, i uwolnić Xięcia ze smutnego położenia, w jakim zostawał z powodu zimna, które tego poranku panowało.

P. O'Connel, który dopiero w d. 13. Lutego przybył miast do Londynu, dla zajęcia miejsca swojego w Izbie niższej, jak zapewniają, zmienił swoje postanowienie, i ma jeszcze w d. 8. tamże stanąć.

W Irlandyji odbyły się niedawno dwa protestantkie zgromadzenia; jedno w Hrabstwie Cavan, a drugie w Hrabstwie Armagh. Na pierwszym znajdowało się 25—30.000 osób i uchwalono jednomyślnie podać Królowi przez P. Peel adres, a do obadwóch Izb prośbę przeciwko rozszerzeniom Katolików. W Armagh, gdzie blisko 17.000 było obecnych, uchwalono równie, podać do obadwóch Izb prośbę, w którymto celu obrano dla Izby wyższej Prymasa Irlandyji, a dla Izby niższej Wicehrabiego Mandeville. (G. W.)

Francyja.

Król, z pięciu kandydatów na Prezydenta przez Izbę Deputowanych wybranych, mianował P. Royer-Collard.

W d. 30. Stycznia przyjmował Król Margrabiego Wilhelma Badeńskiego, a w d. 1. Lutego Xięcia Alexandra Wirtemberskiego (brata Królowej Jęj moi), na prywatném posłuchaniu.

W Niedzielę d. 1. Lutego były w Tuileryjach liczne pokoje, po których Król Jmć przewodniczył na radzie Ministeryjalnej, aż do 6tej godziny wieczorem trwającej.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 2. Lutego odczytał Prezydent wiekiem starszy, P. Labbey de Pompières, Izbie, następujący list Ministra spraw wewnętrznych, P. Martignac:

»Panie Prezydencie! Niniejszém mam zaszczyt przestać W Panu duplikat postanowienia król., które P. Royer-Collard na posiedzenie r. 1829 mianuje Prezydentem Izby Deputowanych, i. t. d. — Text tego postanowienia jest następującej osnowy: »KAROL, i. t. d. Zapatrzwszy się na Poselstwo z d. 31. Stycznia, przez które Nam Izba Deputowanych PP. Royer-Collard, Kazmierza Perrier, Berbis, Sebastianiego i Delalot jako kandydatów na Prezydenta przetożyła, mianowaliśmy i mianujemy Prezydentem Izby Deputowanych P. Royer-Collard.« — Dań w zsmaku Tuileryjskim d. 2. Lutego 1829. (podp.) KAROL. (kontrasyg.) Minister spraw wewn.: Martignac.

Poczem Izba przystąpiła do mianowania trzeciego i czwartego Sekretarza, którzy wraz z PP. Chateaufort i de Lascours obranymi w d. 31. Stycznia, tworzyć będą ostatecznie Sekretaryjat. Głosujących było 299; zupełna większość 135; za P. Pas Beaulieu (z lewego środka) było 212, a za P. Vicehr. Beaumont (z prawego środka) 161; przeto ciż Sekretarzami zostali.

Kommissyja, upoważniona do redakcyi adresu na mowę z tronu, składa się z PP. Etienne, Basebe, Salverte, Seguy, Hr. Saint Anlaire, Hr. Chabrol, Dupin starszego, Barona Bignon, Agier i Daunon.

Messenger des Chambres z d. 4. b. m. pisze: List z Avignon z d. 29. Stycznia donosi, że Hr. de la Ferronays w owym dniu przez to miasto przejeżdżał, i w Aix zamyslał nocować. Złe drogi i ostra pora roku zniewolity go, że się zatrzymał w Orange. Nie widać, aby Ministra tego podróż utrudziła.

Arcybiskup z Aix, Monsig. Bausset, Par Francyi, zszedł z tego świata.

Odpowiedzialny Jerent Dziennika: *Aviso de la Mediterranée*, wychodzącego w Toulonie, zapozwany został przez Prokuratora do sądu po-

licy poprawczéj, jako obwiniony, iż duchownego, Rektora de la Cran, w jego godności i urzędowaniu obraził. Tymczasem w d. 26. Stycznia sąd uwolnił go od zaskarżenia.

Dziennik: *Aviso de la Mediterranée* donosi z Toulonu pod d. 24. Stycznia: Okręt Scipio przybył w d. 20. z Nawarynu z 559 ludźmi 35go pułku, z Pułkownikiem i szefem batalijonu tego pułku i Adjutantem Ministra wojny; w żegludze téj mocno został uszkodzony. Okręty przewozowe Nro. 40 i 50., które w d. 29. Grudnia z Nawarynu odplynęły, zawinęły tutaj wczoraj; pierwszy przywiózł 153, a drugi 127 żołnierzy. Wojsko to umieszczają w szpitalu Marsylii. Fregata Bellona, która przed portem Alexandryi uderzyła o skały, naprawiwszy co gwałtownie potrzebném było, tutaj przybyła; jednakże potrzebuje jeszcze być naprawioną. Fregaty: Dydona, Amphitrite, Galatea i mnóstwo okrętów przewozowych, otrzymały rozkaz, powrócić do Nawarynu, i zebrać resztę wojska. Uczonych 26, którzy przez instytut i rząd zostali do Morei wysłani, przybyli tutaj, i niebawem wsiądą na fregatę Cybele. Jak słysząc, mają zalecenie wszelkiemi środkami przyczynić się do cywilizacji Greków. Mówią, że Jenerał Loverdo, rodem Grek, przybędzie niebawem do Toulonu i popłynie do Grecyi, gdzie przy Hr. Capodistrias sprawować będzie interesa Francuzkie. (G. W.)

W d. 29. Stycznia umarł w Paryżu Jenerał Paweł Barras, były Członek Dyrektoryjatu, w wieku lat 74. (D. A)

Włochy.

Podług wiadomości z Rzymu umarł tamże w d. 27. Stycznia Jenerał Zakonu Jezuitów, Ojciec Ludwik Fortis, w podeszłym wieku prawie 81 lat życia. Na przypadek swojej śmierci mianował Ojca Wincentego Pavani, byłego Prowincyjała towarzystwa Jezusowego we Włoszech, Jenerałnym Wikaryuszem, dopóki nowy Jenerał nie będzie obrany. (D. A)

Królestwo Obojéj Sycylii.

List z Neapola pod d. 30. Stycznia donosi: »Odjazd Dworó do zamku Persano, na dzień wczorajszy przeznaczoney, odłożony został do kilku dni, ponieważ przez częste deszcze w tym miesiącu, większa część tamecznego zwierzeńca jest pod wodą i gościeniec do niego wiodący, popsuty. — Król zaprosił Xięcia Leopolda Sasko-Koburgskiego, Xięcia Reuss Lobenstein i Ge-

ra na polowanie w owém zwierzeńcu, które w przyszłym miesiącu nastąpi. — Jej Ces. Wysok. W. Xiężna Helena, w towarzystwie swojego orzaku udała się do Pompei, gdzie w jej obecności odkopywano starożytności. — Od dni kilku w wielkiém poruszeniu jest Wezuwujusz, który od czasu ostatniej erupcyi w roku 1822 spokojnie się zachowywał. Z otworu wznoszą się często białany dym, a niekiedy wyrzuca także w górze na 500 do 600 stóp kamienie, lecz lawy bardzo mało wypływa. (D. A.)

Niemcy.

W Stutgardzie zmarł w d. 30. Stycznia znany jako poeta, Bibliotekarz i Radca nadworny Haug, w wieku lat 68 życia. (D. A.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 14. Lutego. —

J. C. Wys. W. Xiąże przybył do tutejszój stolicy. (G. W.)

Rossyja.

— Z Petersburga. —

W d. 24. Stycznia Cesarz Jmć dał postanowienie w zimowym pałacu Baronowi Beaulieu Marconaj, W. Podczaszemu Dworu Oldenburgskiego, przy której sposobności tenże miał zaszczyt wręczyć Cesarzowi Jmci list swojego Monarchy, wyrażający żal ze zgonu Cesarzowej Matki. Dnia następującego miał zaszczyt przedstawionym być N. Cesarzowej Jmci. — Baron Posson, Podpułkownik i Adjutant Króla Jmci Niderlandzkiego, miał zaszczyt w d. 28. Stycznia być w pałacu zimowym na posłuchaniu u Cesarza Jmci i wręczyć list Monarchy swojego żal wyrażający, poczem tenże przedstawił Cesarzowi Jmci Xięcia Alfonsa Chinay, Oficera kopijników.

Jenerał Major Schubert, Dyrektor korpusu topograficznego i dyrygujący w wojskowym topograficznym biurze, mianowany został Kawalerem orderu Ś. Anny pierwszej klasy, a to za swoje znamienite usługi w tych dyrekcjach i w inn, ch powierzonych mu wydziałach.

Rzeczywiście tajnemu Rady Kuzników, najlaskawiej rozkazano zasiadać w radzie Państwa.

Do miasta Petersburga wcielone zostały wsie wielka i mała Ochta, i tworzyć będą trzynastą dzielnicę, Ochtajska zwaną. Postanowienie najwyższe w d. 18. Grudnia r. z. potwierdzone, przeznacza dla każdej wsi osobną policyją miejską. (D. A.)